

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/69/2017
Identifikačné číslo spisu: 5916010122
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Szabo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5916010122.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného X. A. pre zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 3 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 23. novembra 2017 v Bratislave dovolanie X. A. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 2. augusta 2017, sp. zn. 2To/41/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného X. A. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok z 5. apríla 2017 sp. zn. 1T/21/2016, bol obvinený X. A. uznaný za vinného zo zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. na skutkovom základe, že

ako konateľ spoločnosti PRO BONO REALITY, s.r.o., Františkánske námestie 4, Prešov a ako splnomocnenec K.R., nar. XX.XX.XXXX, I.R., nar. XX.XX.XXXX a P.R., nar. XX.XX.XXXX, všetci trvale bytom E.. XXX, na základe splnomocnenia zo dňa 02.04.2014 a na základe kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti zo dňa 17.10.2014 predávajúcich K.R. a P.R. o prevode nehnuteľnosti v katastri nehnuteľnosti vedeného Okresným úradom Ružomberok, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie E., sprostredkoval predaj uvedenej nehnuteľnosti za predajnú cenu 45.000,-€, po odrátaní provízie pre sprostredkovateľa vo výške 7.000,-€ v minimálnej kúpnej cene vo výške 38.000,-€, keď si mal v rozpore so zmluvou o poukázaní kúpnej ceny zo dňa 12.3.2014 čl. III. Ods. 4, kúpnu cenu v sume 38.000,-€ ponechať pre vlastné potreby a doposiaľ predávajúcim nevyplatiť, čím mal svojím konaním spôsobiť škodu predávajúcim K.R., nar. XX.XX.XXXX a P.R., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom E.. XXX, okres J. vo výške 38.000,-€.

Okresný súd Ružomberok za to obvineného X. A. odsúdil podľa § 213 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, 3 a § 36 písm. j/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky nepodmienečne, pričom podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ho pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému povinnosť zaplatiť poškodeným K.R. a P.R. spoločne a nerozdielne škodu vo výške 38.000,-€ a so zvyškom nárokov odkázal poškodených K.R. a P.R. podľa § 288 ods. 2 Tr. por. na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený X. A. prostredníctvom svojho obhajcu podaním z 12. júna 2017 (č.l. 611-617) a odvolanie podal aj samotný obvinený podaním došlým okresnému súdu 14. júna 2017 (č.l. 620-626). Odvolanie obvineného smerovalo proti všetkým výrokom rozsudku - výroku o vine, treste, výroku o náhrade škody, ako aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

V dôvodoch namietal, že rozsudok považuje za arbitrárny, rámcový, stručný, vychádzajúci z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a tým za nezákonný. Rozsudok je nepreskúmateľný a nie je podložený kvalifikovanou právnou argumentáciou. Je postavený na subjektívnom názore súdu a vôbec neodzrkadľuje objektívne skutočnosti. Namietal, že orgánom činným v trestnom konaní sa jeho vinu nepodarilo preukázať, a nepreukázali jeho úmysel spáchať trestný čin sprenevery. Absentuje preukázanie jeho úmyslu obohatiť sa na úkor predávajúcich. Kúpna cena bola predávajúcim riadne vyplatená, o čom svedčí dôkaz založený v trestnom spise. Ďalej namietal vierohodnosť svedeckých výpovedí predávajúcich a vyslovil pochybnosti o nestrannosti súdu, pretože nevzal do úvahy svedecké výpovede svedčiace v jeho prospech. Výtýkal súdu prvého stupňa, že sa nevysporiadal s jeho námietkou, že v priebehu prípravného konania boli porušované jeho práva a tým celé konanie trpí vadou nezákonnosti.

Mal výhrady aj voči uloženému nepodmienečnému trestu, pričom poukázal, že samotný prokurátor mu navrhol uložiť podmienený trest a nesprávny je aj výrok o náhrade škody, nakoľko poškodení požadovali iba 24.000,-€. V závere svojho odvolania navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a jeho oslobodiť spod obžaloby.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Žiline na verejnom zasadnutí 2. augusta 2017 rozsudkom sp. zn. 2To/41/2017 tak, že napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ Tr. por. zrušil. Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného X. A. uznal za vinného zo zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. na čiastočne upravenom skutkovom základe.

Obvinenému za to uložil podľa § 213 ods. 3 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 51 ods. 1, § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. krajský súd obvinenému výkon uloženého trestu podmienenčne odložil a podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. mu stanovil skúšobnú dobu s probačným dohľadom nad jeho správaním na 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. c/ Tr. zák. mu uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť poškodeným v skúšobnej dobe spôsobenú škodu.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej K.R. škodu vo výške 3.000,-€ a poškodenému P.R. škodu vo výške 15.000,-€.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodených K.R. a P.R. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 2. augusta 2017, kedy vo veci rozhodol Krajský súd v Žiline.

Odpis uznesenia krajského súdu obvinený X. A. prevzal 14. septembra 2017, jeho obhajca prevzal rozhodnutie 20. septembra 2017 a prokurátor 12. septembra 2017. Rozhodnutie prevzali i ostatné strany trestného konania (č.l. 664 p.v.).

Okresný súd Ružomberok 27. októbra 2017 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného X. A., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Jozefa Karabaša, ktorý ho obhajoval aj v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 22. septembra 2017 a smeruje proti vyššie uvedenému rozsudku krajského súdu.

V písomných dôvodoch svojho dovolania (č.l. 668-674) uviedol, že dovolanie podáva z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, i/ Tr. por., pretože v konaní bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. namietal, že orgány činné v trestnom konaní sa od vydania uznesenia o vznesení obvinenia dopúšťali viacerých procesných pochybení. Vyšetrovateľ vo veci vypočúval poškodených a svedkov, pričom nie o všetkých procesných úkonoch ho riadne upovedomil a rovnako ani jeho obhajcu. Konaním orgánov činných v trestnom konaní dochádzalo v prípravnom konaní k porušovaniu § 213 Tr. por. O tom, že vo veci došlo k porušovaniu zákona v jeho neprospech svedčí aj uznesenie generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 27. augusta 2015 sp. zn. IV. Pz 188/15/1000-6, ktorým vyslovil, že uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Ružomberok z 08. júna 2015 sp. zn. 1Pv 381/14/5508-7 bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 1, § 176 ods. 2, § 192 ods. 1 a § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v jeho neprospech, uznesenie okresného prokurátora zrušil a prikázal mu vo veci znovu konať a rozhodnúť. Celé trestné konanie trpelo vadou nezákonnosti a vykonané dôkazy boli nesprávne vyhodnotené.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. namietal, že napadnutý rozsudok v spojení s rozsudkom okresného súdu je postavený na subjektívnom názore súdu a vôbec neodzrkadľuje objektívne skutočnosti. Vytýka súdom oboch stupňov, že vôbec nezobrali do úvahy nezrovnalosti vo svedeckých výpovediach a žiadnym spôsobom sa nevysporiadali s protirečivými svedeckými výpoveďami. Obvinený fakticky v dôvodoch svojho dovolania zopakoval výhrady, ktorými argumentoval v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa. Záverom svojho dovolania navrhol napadnutý rozsudok zrušiť, zrušiť navrhol i rozsudok okresného súdu a tomuto súdu prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania stranám trestného konania s upozornením, že sa môžu k dovolaniu obvineného vyjadriť. Možnosť vyjadriť sa využil iba prokurátor okresnej prokuratúry, ktorý vo svojom vyjadrení (č.l. 680) uviedol, že rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu považuje za zákonný a dostatočným spôsobom odôvodnený. V priebehu konania neboli zistené žiadne porušenia hmotnoprávnych a procesnoprávnych predpisov, preto navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, resp. zamietnuť podľa § 392 ods. 1 Tr. por.

Vyjadrenie prokurátora k dovolaniu bolo zaslané stranám trestného konania, ktoré však na vyjadrenie nereagovali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1,3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty.

Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 1 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Obvinený ako prvý dovolací dôvod uplatnil dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné konanie, je v Trestnom poriadku upravené v § 2 ods. 9. Vyjadruje jeden z právnych princípov, na ktorých je vybudované trestné konanie a jeho zmyslom je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu. Toto právo primárne zahŕňa právo na osobnú obhajobu (§ 34 ods. 1 Tr. por.), právo nechať sa obhajovať obhajcom (§ 34 ods. 1, § 36 Tr. por.), ako aj právo na povinnú obhajobu (§ 37, § 38 Tr. por.). Jednotlivé zložky tohto práva sú v širšom zmysle upravené v ďalších ustanoveniach Trestného poriadku. Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je však iba zásadné porušenie práva na obhajobu. Takým zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú preto i konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

V konkrétnom prípade sa proti obvinenému viedlo trestné stíhanie pre zločin, vo väzbe ani vo výkone trestu odňatia slobody nebol, preto nešlo o povinnú obhajobu v zmysle § 37 Tr. por. a obvinený sa obhajoval sám až do 1. júla 2015, kedy si na základe plnej moci zvolil obhajcu JUDr. Jozefa Karabaša. Ako vyplýva z predloženého spisového materiálu, obhajca obvineného bol od uvedeného dňa riadne vyzozumený vyšetrovateľom o všetkých úkonoch, ktoré hodlal vo veci vykonať. Je potom na obvinenom a jeho obhajcovi, ktorých úkonov počas prípravného konania sa obhajca osobne zúčastní. V priebehu hlavného pojednávania bolo obhajcovi obvineného umožnené využiť všetky procesné práva. V tomto smere podľa zistenia dovolacieho súdu k žiadnemu porušeniu práva na obhajobu nedošlo. Vzhľadom k tomu dospel dovolací súd k záveru, že námietky obvineného nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Obvinený ako ďalší dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Uvedenou formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva, nie však z hľadiska procesných predpisov. Poukázaním na uvedený dovolací dôvod preto nemožno namietat' porušenie procesných predpisov. V medziach tohto dovolacieho dôvodu možno namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdom, bol nesprávne právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin nejde alebo ide o iný trestný čin, než ktorým bol obvinený uznaný za vinného. Na

podklade tohto dovolacieho dôvodu však nie je možné preskúmať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, na ktorých je napadnuté rozhodnutie založené. Rovnako nie je možné preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia vykonaných dôkazov v zmysle § 2 ods. 10 a 12 Tr. por., pretože táto činnosť súdu spočíva na aplikácii procesných ustanovení a nie hmotných.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že najvyšší súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou, a preto nemôže preskúmať a posudzovať postup súdov prvého a druhého stupňa pri hodnotení vykonaných dôkazov. Naopak, najvyšší súd ako súd dovolací, je povinný vychádzať zo skutkových zistení súdu prvého, prípadne druhého stupňa a potom v nadväznosti na nimi zistený skutkový stav, môže posudzovať hmotnoprávne posúdenie skutku.

V posudzovanej veci uplatnené námietky obvineného smerujú primárne do oblasti skutkových zistení. Z jeho strany ide o výhrady voči spôsobu hodnotenia dôkazov vykonaných súdmi nižšej inštancie, prejavuje nesúhlas s procesným postupom súdov pri vykonávaní a hodnotení dôkazov, na základe čoho považuje skutkové závery za nesprávne. Dovolaciemu súdu vlastne predkladá vlastnú verziu skutkového stavu založenú na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Uvedený dovolací dôvod nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola vykonaným dokazovaním v konaní preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž nepredstavuje nič iné, ako vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t.j. ako sa navonok prejavil v jeho konaní, ktorý je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi nižšieho stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek meniť a dopĺňať. V tomto smere dovolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru k výkladu a aplikácii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (viď napr. stanovisko trestnoprávneho kolégia NS SR zo 14. júla 2010 sp. zn. Tpj 39/2010 publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 1/2010 - pod por. č. 3).

Z uvedeného je zrejmé, že argumenty obvineného uvedené v dovolaní, nie sú spôsobilé naplniť ním uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože sa netýkali právneho posúdenia, ale výlučne skutkových zistení a hodnotenia dôkazov.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, i/ Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného X. A. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.